

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-75(4)/15/AnŁ

Warszawa, 20 listopada 2015 r.

DECYZJA DIH-1/77/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Jana Miodońskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach od decyzji PO.247.JH.151.2015.IK Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie z 31 sierpnia 2015 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.127.2015), w części pierwszej dotyczącej wymierzenia kary pieniężnej w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego o nazwie „Miód Manuka 350+/- 12+” á 250 g, w ilości siedmiu opakowań w cenie 72,32 zł/op., o łącznej wartości 506,24 zł, data minimalnej trwałości „BBE: NOV 2017”, nr partii produkcyjnej „Batch: 120365”, „Producent: Manuka Doctor, New Zealand”, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję w zaskarżonej części.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach od 18 do 20 maja 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie – zwanego dalej również „*Mazowieckim WIIH*” – zgodnie z upoważnieniem do przeprowadzenia kontroli nr 468/2015, w hurtowni „Provita” przy ul. Toeplitza 1 w Otrębusach, należącej do przedsiębiorcy Jana Miodońskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach – zwanego dalej również „*stroną*” – zakwestionowano oznakowanie m.in. jednej partii „Miodu Manuka 350+/- 12+” á 250 g, składającej się z siedmiu opakowań, w cenie 72,32 zł/op., o łącznej wartości 506,24 zł, data minimalnej trwałości „BBE: NOV 2017”, nr partii produkcyjnej „Batch: 120365”, „Producent: Manuka Doctor, New Zealand” – zwanej dalej: „*Miodem Manuka 350+/- 12+*”, z uwagi na:

- niepoprzedzenie daty minimalnej trwałości sformułowaniem „Najlepiej spożyć przed końcem ...” (użyto: „data przydatności”) – co naruszało przepisy art. 24 ust. 2 w związku z

pkt 1 lit. a załącznika X zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 r., s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”,

- podanie daty minimalnej trwałości wyłącznie w języku obcym „NOV 2017”, bez polskojęzycznej informacji w tym zakresie – niniejsze naruszało postanowienia zawarte w art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 oraz w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 594), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności”, a także art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 678 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”.

Ponadto, w toku tej samej kontroli Mazowiecki WIIH pobrał do badań próbkę oraz próbkę kontrolną Miodu Manuka 350+/ 12+.

Powyższe czynności udokumentowano w: protokole kontroli z 20 maja 2015 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.127.2015), protokołach pobrania próbki z 18 maja 2015 r. nr 096212 oraz nr 096213 (sprostowanych pismem z 20 maja 2015 r.). Do akt kontroli dołączono fotografie ocenionych produktów.

Badania próbki Miodu Manuka 350+/ 12+ zostały przeprowadzone przez akredytowane Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie (akredytacja Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 433), zwane dalej „Laboratorium w Olsztynie”. Analiza pyłkowa wykonana metodą akredytowaną, według pkt VI załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie metod analiz związanych z dokonywaniem oceny miodu (Dz. U. Nr 17, poz. 94 z późn. zm.), wykazała w badanym miodzie zawartość pyłku z rośliny manuka *Leptospermum* na poziomie 20,6% (przy niepewności 1,5) oraz pyłku komonicy – *Lotus L.* na poziomie 26,7% (przy niepewności 1,7). Powyższe udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 182/2015 sporządzonym 21 czerwca 2015 r.

Uzyskany wynik był niezgodny z wymaganiami w § 3 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 października 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu (Dz. U. Nr 181, poz. 1773 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie jakości handlowej miodu”, ponieważ procentowa zawartość pyłku manuka w miodzie określonym nazwą tej rośliny (tj. „Miód Manuka 350+/ 12+”) nie występowała w znacznej przewadze.

Pismem z 25 czerwca 2015 r. strona została zapoznana z wynikami badań laboratoryjnych oraz poinformowana o prawie do złożenia wniosku o przebadanie próbki kontrolnej.

Strona poinformowała Mazowieckiego WIIH w piśmie z 2 lipca 2015 r., że nie składa wniosku o przeprowadzenie dodatkowych badań próbki kontrolnej oraz wyjaśniła, że „specyfika miodu manuka polega na tym, że w ofercie znajdują się produkty z różną zawartością 1/Laptospermum, 2/ Metylogliksalu, 3/ DHA (dihydroxyacetone), co jest związane z ich ceną”, oraz że rozporządzenie w sprawie jakości handlowej miodu nie uwzględnia specyfiki miodów manuka o różnej zawartości ww. związków.

Pismem z 31 lipca 2015 r., Mazowiecki WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia jej m.in. kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej partii Miodu Manuka 350+/ 12+.

W toku postępowania administracyjnego strona przekazała Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2014 PIT-36L oraz w piśmie z 13 sierpnia 2015 r. przedstawiła swoje stanowisko w sprawie. Strona stwierdziła, że badany produkt nie został zadeklarowany jako „Miód nektarowy manuka” (tj. miód odmianowy, pochodzący z rośliny manuka *Leptospermum* – przyp. organu drugiej instancji), lecz: „miód Manuka 350+/ 12+”, „składniki: miód naturalny 100%”. Wyraziła też przekonanie, że konsument został precyzyjnie poinformowany o charakterze produktu przy pomocy nazwy, w której kluczowym elementem był fragment „(...) 350+/ 12+” oraz poprzez podanie na etykiecie linku do stosowanej skali UMF. Dodatkowo strona podniosła, że nigdy nie otrzymała zastrzeżeń, skarg, uwag lub wniosków od klientów odnośnie oznaczenia „Miód Manuka 350+/ 12+ (...) Metylo-Gly-Oxal 350+ = 12+ UMF (NPA)”. Zdaniem strony, z dużym prawdopodobieństwem wszystkie miody z deklarowanym Metylo-Gly-Oxalem poniżej 350+ będą mogły spotkać się z podobnymi zastrzeżeniami co zakwestionowany produkt. Strona nie zgodziła się również z zakwestionowaniem przez organ sposobu określenia daty minimalnej trwałości ww. miodu.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, Mazowiecki WIIH wydał decyzję PO.247.JH.151.2015.IK z dnia 31 sierpnia 2015 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.127.2015), w której w pierwszym punkcie wymierzył przedsiębiorcy Janowi Miodońskiemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach karę pieniężną na podstawie o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych), w związku z wprowadzeniem do obrotu jednej partii Miodu Manuka 350+/ 12+, która stanowiła artykuł rolno-spożywczy zafałszowany z uwagi na zaniżoną, niezgodną z zadeklarowaną nazwą, zawartość pyłku manuka *Leptospermum*, oraz była artykułem nieodpowiadającym jakości handlowej pod względem oznakowania informacją o dacie minimalnej trwałości.

Pismem z 15 września 2015 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji w zakresie punktu pierwszego, dotyczącego wymierzenia kary pieniężnej w wysokości 1 000 zł.

Strona podniosła, że konsumenci zostali wyczerpująco poinformowani o jej ofercie miodów manuka oraz „z oczywistych względów” nabywca mógł oczekiwać, że zawartość pyłku kwiatów krzewu manuka w miodach oznaczonych jako 12+ jest mniejsza niż w

miodach o oznaczeniach: 15+, 18+, 20+, 24+, 30+. Strona zadeklarowała, że dokłada należytych starań, aby wiedzę w tym zakresie popularyzować, a wszelkie zastrzeżenia z rynku są przez nią kompleksowo analizowane i niezwłocznie wprowadzane są działania korygujące. Rodzaje miodów manuka w ofercie tego przedsiębiorcy zostały wyróżnione na podstawie skali stowarzyszenia UMF z Nowej Zelandii, to jest skali opartej na analizie: „1/ Leptosperin, 2/ Metylo-Gli-Oksal, 3/ DHA”. Skala UMF była integralną częścią nazwy przedmiotowego Miodu Manuka 350+/ 12+, wskazanie „12+” miało konkretne odniesienie do norm UMF, które – jak uważa strona – „z oczywistych względów wskazywało również na zakres zawartości pyłku kwiatu krzewu manuka”. Strona nie zgodziła się ze stwierdzeniem, że narusza w istotny sposób interesy konsumentów i wskazała, że „nie jest znany żaden konkretny konsument, którego interesy zostały naruszone”.

W odwołaniu strona odniosła się też do zakwestionowanego oznaczenia daty minimalnej trwałości Miodu Manuka 350+/ 12+. Stwierdziła, że uczestnicy obrotu nie są zobowiązani do dosłownego cytowania ustaw, a użycie sformułowania „data przydatności” jest nie tylko równoważne ustawowemu wyrażeniu „najlepiej spożyć przed”, ale też „bardziej ostre”. Brak polskiego określenia miesiąca w dacie minimalnej trwałości zakwestionowanego produktu i podanie miesiąca literami „NOV” zostały uzasadnione w odwołaniu tym, że trzyliterowa symbolika miesięcy jest powszechnie stosowana w kalendarzach, w oparciu o język angielski, który jest „powszechnie obowiązujący” w Unii Europejskiej oraz powszechnie nauczany i jest łatwo zrozumiały.

Strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w zakresie punktu pierwszego dotyczącego Miodu Manuka 350+/ 12+ zafałszowanego pod względem nazwy środka spożywczego i nieprawidłowo oznakowanego w zakresie informacji o dacie minimalnej trwałości wymaganiami jakości handlowej.

Pismem z 6 października 2015 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.02.2002, s. 1, z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia,

państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. W szczególności, zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

W myśl art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być podawane w języku łatwo zrozumiałym dla konsumentów z państw członkowskich, w których dany środek spożywczy jest wprowadzany na rynek. Przepisy prawa zawarte w art. 48 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności oraz art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wymagają, by środki spożywcze wprowadzane do obrotu znakowane były co najmniej w języku polskim.

Załącznik X do rozporządzenia nr 1169/2011 w punkcie 1 lit. a określa, że datę minimalnej trwałości w oznakowaniu środka spożywczego poprzedza sformułowanie: „Najlepiej spożyć przed ...” – gdy data zawiera oznaczenie dnia, i „Najlepiej spożyć przed końcem ...” – w innych przypadkach.

Jak wskazuje art. 6 rozporządzenia nr 1169/2011, każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. Podawanie informacji na temat żywności służy – w myśl art. 3 ust. 1 ww. rozporządzenia – wysokiemu poziomowi ochrony zdrowia i interesów konsumentów przez zapewnienie konsumentom finalnym podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz

bezpiecznego stosowania żywności, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań zdrowotnych, ekonomicznych, środowiskowych, społecznych i etycznych (podkreślenia Prezesa UOKiK). Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, ilości trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (art. 7 ust. 1 lit. a ww. rozporządzenia). W oznakowaniu opakowanego środka spożywczego obowiązkowe jest podanie nazwy żywności (art. 9 ust. 1 lit. a ww. rozporządzenia), to jest nazwy przewidzianej w przepisach, a w przypadku jej braku – nazwy zwyczajowej, ewentualnie opisowej (art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Nazwy miódów zostały określone w § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29) – zwanego dalej: „*rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych*”. W myśl ust. 1 tego przepisu, oznakowany jako "miód" może być wyłącznie środek spożywczy, który jest naturalnie słodką substancją produkowaną przez pszczoły *Apis mellifera* z nektaru roślin lub wydzielin żywych części roślin, lub wydalin owadów wysysających żywe części roślin, zbieranych przez pszczoły, przerabianych przez łączenie specyficznych substancji z pszczół, składanych, odwodnionych, gromadzonych i pozostawionych w plastrach miodu do dojrzewania.

W oznakowaniu miodu w opakowaniach wymagane jest podanie pełnej nazwy rodzaju i odmiany miodu, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu (§ 15 ust. 2 pkt 1 w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych). Pełna nazwa rodzaju i odmiany miodu może być zastąpiona wyrazem "miód" (§ 15 ust. 3 tamże). Oznakowanie miodu można, zgodnie z § 15 ust. 6 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, uzupełnić informacjami o:

- 1) pochodzeniu z określonej rośliny – w przypadku gdy miód pochodzi w całości lub prawie w całości z tego źródła oraz ma odpowiadające mu właściwości organoleptyczne, fizykochemiczne i mikroskopowe;
- 2) pochodzeniu z określonego regionu lub terytorium – w przypadku gdy miód pochodzi w całości z tego miejsca;
- 3) specyficznych właściwościach jakościowych miodu.

Rozporządzenie w sprawie jakości handlowej miodu rozróżnia w § 3 pkt 1 następujące odmiany miodu nektarowego:

- a) określany nazwą rośliny, której procentowa zawartość pyłku w miodzie występuje w znacznej przewadze,
- b) wielokwiatowy – pochodzący z wielu roślin.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 lit. b ustawy o jakości handlowej, oznacza produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie

jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą.

Rozporządzenie nr 1169/2011, precyzuje w art. 8 zasady odpowiedzialności podmiotów za informację o żywności. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii (ust. 1). Podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2). Bez uszczerbku dla tej zasady, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (art. 8 ust. 5 tego rozporządzenia).

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów. Od 30 listopada 2015 r., na mocy nowelizacji tej ustawy, opublikowanej w Dzienniku Ustaw z 2015 r. poz. 1505, przy ustalaniu kary pieniężnej brana będzie dodatkowo pod uwagę wielkość przychodu przedsiębiorcy, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, badania próbki z jednej partii Miodu Manuka 350+/- 12+ pobranej w hurtowni należącej do przedsiębiorcy Jana Miodońskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach wykazały niezgodność z wymaganiami zadeklarowanymi w oznakowaniu na opakowaniu oraz wynikającymi z przepisu § 3 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu. Zawartość pyłku rośliny manuka *Leptospermum* w próbce nie występowała bowiem w znacznej przewadze i wynosiła 20,6%, natomiast w większym stężeniu występował w próbce pyłek komonicy *Lotus L.*, którego zawartość wynosiła 26,7%. Analizy te zostały wykonane metodą akredytowaną, w akredytowanym laboratorium urzędowej kontroli żywności, tj. ww. Laboratorium w Olsztynie, oraz udokumentowane w sprawozdaniu z badań nr 182/2015. Strona nie wniosła o zbadanie próbki kontrolnej Miodu Manuka 350+/- 12+. Mazowiecki WIIH uznał, że ww. jedna partia miodu spełniała definicję artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego określoną w art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej. Z tytułu wprowadzenia do obrotu tego produktu organ wydał decyzję PO.247.JH.151.2015.IK z dnia 31 sierpnia 2015 r., w której w punkcie pierwszym wymierzył przedsiębiorcy Janowi

Miodońskiemu prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach karę pieniężną na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej w kwocie 1 000 zł. W ocenie Prezesa UOKiK decyzja organu pierwszej instancji uznająca ww. przedsiębiorcę za podmiot podlegający sankcji administracyjnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej była prawidłowa. W zaskarżonej decyzji organ drugiej instancji właściwie i zgodnie z dyspozycją art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej wziął pod uwagę przesłanki do wymierzenia kary pieniężnej, kwota tej kary mieściła się też w granicach wyznaczonych w art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy. Należy zgodzić się z Mazowieckim WIIH, że wprowadzenie do obrotu zafałszowanego Miodu Manuka 350+ / 12+ godziło w interesy ekonomiczne konsumentów finalnych, którzy nabywając miód oznaczony jako manuka, w cenie 72,32 zł za opakowanie á 250 g kupowali miód o innych właściwościach, będący w świetle prawa miodem wielokwiatowym. Zastrzeżenie Prezesa UOKiK wzbudziło stwierdzenie w zaskarżonej decyzji, iż „miód manuka znany jest z właściwości leczniczych”. Nawet jeżeli taka opinia panuje wśród konsumentów, to miód manuka został wprowadzony do obrotu przez stronę jako środek spożywczy, a nie jako lek lub żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego, a zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 1169/2011 informacje na temat żywności nie mogą przypisywać jakiegokolwiek środkowi spożywczemu właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi bądź też odwoływać się do takich właściwości.

W odwołaniu strona podniosła, że konsumenci zostali przez nią wyczerpująco poinformowani o ofercie miódów manuka oraz „z oczywistych względów” nabywca mógł oczekiwać, że zawartość pyłku kwiatów krzewu manuka w miodach oznaczonych jako 12+ jest mniejsza niż w miodach o oznaczeniach: 15+, 18+, 20+, 24+, 30+. Rodzaje miódów manuka w ofercie strony zostały wyróżnione na podstawie skali stowarzyszenia UMF z Nowej Zelandii, która to skala stanowiła integralną część nazwy przedmiotowego Miodu Manuka 350+ / 12+ (tj. wskazanie „12+”).

Organ drugiej instancji nie zgodził się ze stanowiskiem strony jakoby konsument został prawidłowo poinformowany o rodzaju oferowanego miodu. Przede wszystkim należy stwierdzić, że nazwa Miód Manuka 350+ / 12+ była niezgodna z przepisami. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, które obejmuje także miody manuka, w oznakowaniu miodu w opakowaniach wymagane jest podanie pełnej nazwy rodzaju i odmiany miodu lub samego wyrazu „miód” (§ 15 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 tego rozporządzenia). Oznakowanie miodu można uzupełnić informacjami o pochodzeniu z określonej rośliny w przypadku, gdy miód pochodzi w całości lub prawie w całości z tego źródła oraz ma odpowiadające mu właściwości organoleptyczne, fizykochemiczne i mikroskopowe (zgodnie z § 15 ust. 6 ww. rozporządzenia). Zakwestionowany produkt, jak przedstawiają fotografie w aktach sprawy, oznakowany był nazwą „Miód Manuka 350+ / 12+”. W ocenie Prezesa UOKiK, konsumenci mogli się zatem spodziewać, że jest to miód pochodzący z rośliny manuka *Leptospermum*, nawet jeżeli poniżej na etykiecie znajdowała się informacja „składniki: miód naturalny 100%”. Przepisy rozporządzenia nr 1169/2011 stanowią, że informacje na temat żywności nie mogą

wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, ilości trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (art. 7 ust. 1 lit. a), zaś dobrowolne informacje na temat żywności zamieszczane w oznakowaniu nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd oraz nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta (art. 36 ust. 2 lit. b). Oznakowanie Miodu Manuka 350+/ 12+ rażąco naruszało te przepisy, ponieważ jednoznacznie wskazywało na pochodzenie miodu z rośliny manuka, podczas gdy wyniki analiz pyłku przewodniego świadczyły o pochodzeniu wielokwiatowym, tj. z roślin komonica *Lotus L.* i manuka *Leptospermum*. Prezes UOKiK całkowicie zgadza się z organem pierwszej instancji, że ww. produkt został zafałszowany w rozumieniu definicji w art. 3 pkt 10 pkt b ustawy o jakości handlowej (tj. określającej artykuł rolno-spożywczy zafałszowany), ponieważ w jego oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej miodu oraz niezgodną z prawdą, a niezgodności te w istotny sposób naruszały interesy konsumentów finalnych, których pozbawiono możliwości dokonania świadomego wyboru produktu zgodnie z ich oczekiwaniami.

Prezes UOKiK zauważa, że skala UMF stowarzyszenia z Nowej Zelandii jest skalą dobrowolną i Miód Manuka 350+/ 12+ musiał w pierwszej kolejności spełniać opisane wyżej wymagania prawa żywnościowego wskazane w ww. przepisach unijnych oraz rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jakość handlowa tego produktu w sposób oczywisty odbiegała od ustalonej w przepisach prawa, toteż kwestia jego zgodności z nieobowiązkową kategorią UMF 12+ pozostaje w niniejszej sprawie drugorzędna i nie może zmienić decyzji o wymierzeniu stronie kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego, jakim był przedmiotowy miód.

Strona nie zgodziła się jakoby naruszyła w istotny sposób interesy konsumentów, wskazała, że „nie jest znany żaden konkretny konsument, którego interesy zostały naruszone”.

Prezes UOKiK wyjaśnia, że aby uznać Miód Manuka 350+/ 12+ jako artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, nie było konieczne wskazanie konkretnego konsumenta, którego interes został naruszony. Karze pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej podlega już samo wprowadzenie do obrotu artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, a zatem narażenie konsumenta finalnego na zakup takiego produktu. W niniejszej sprawie przedsiębiorca Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach wprowadził do obrotu w swojej hurtowni jedną partię zafałszowanego miodu, co wyczerpywało przesłanki do wymierzenia ww. kary pieniężnej.

Strona podniosła, że dokłada należytych starań, aby wiedzę o miodzie manuka i skali UMF popularyzować, a wszelkie zastrzeżenia z rynku są przez nią kompleksowo analizowane i niezwłocznie wprowadzane są działania korygujące.

Nawet jeżeli przedsiębiorca nie otrzymał dotąd reklamacji od konsumentów dotyczących Miodu Manuka 350+/ 12+ (co deklaruje w odwołaniu), powinien zapewnić zgodność tego produktu z przepisami prawa zwłaszcza, że produkt pochodził z Nowej Zelandii, tj. spoza obszaru stosowania prawa Unii Europejskiej. W myśl art. 8 ust. 1 i 2

rozporządzenia nr 1169/2011 podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii. Podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych. W świetle zebranego materiału dowodowego działania strony należy ocenić jako niewystarczające.

W odwołaniu strona nie zgadza się też z zakwestionowaniem w decyzji pierwszej instancji oznaczenia daty minimalnej trwałości dla Miodu Manuka 350+/ 12+.

Prezes UOKiK zważył, że data minimalnej trwałości środka spożywczego należy do podstawowych informacji na temat żywności, które muszą znaleźć się w oznakowaniu dla konsumenta zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. f ww. rozporządzenia nr 1169/2011. Przepisy prawa zawarte w art. 48 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności oraz art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wymagają, by środki spożywcze wprowadzane do obrotu znakowane były co najmniej w języku polskim. Oznakowanie Miodu Manuka 350+/ 12+ nie spełniało tych wymagań, ponieważ data minimalnej trwałości została podana wyłącznie w języku obcym „NOV 2017”, bez polskojęzycznej informacji w tym zakresie. Argumenty strony dotyczące powszechnej znajomości języka angielskiego nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ zgodnie z przepisami niniejsze informacje powinny być prezentowane w języku polskim.

Art. 24 ust. 2 oraz załącznik X do rozporządzenia nr 1169/2011 w punkcie 1 lit. a określa, że datę minimalnej trwałości w oznakowaniu środka spożywczego poprzedza sformułowanie „Najlepiej spożyć przed końcem ...” w przypadku gdy data zawiera oznaczenie miesiąca i roku. W oznakowaniu ww. miodu datę minimalnej trwałości „NOV 2017” poprzedzono sformułowaniem „data przydatności”. Wbrew opinii wyrażonej w odwołaniu (strona stwierdziła, że uczestnicy obrotu nie są zobowiązani do dosłownego cytowania ustaw), w oznakowaniu należało użyć wyrażenia wskazanego w przepisach, tj. „Najlepiej spożyć przed końcem”. Określenie „data przydatności” mogło wprowadzić konsumentów w błąd, iż podana data jest terminem przydatności do spożycia (a nie datą minimalnej trwałości), podawanym zgodnie z przepisami art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 w przypadku środków spożywczych, które z mikrobiologicznego punktu widzenia szybko się psują i z tego względu już po krótkim czasie mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Niniejsze naruszenie przepisów Prezes UOKiK ocenia co prawda jako mniej istotne z punktu widzenia konsumentów, niemniej o wymierzeniu stronie kary pieniężnej w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej przesądziło inne ustalenie – to jest podanie w oznakowaniu Miodu Manuka 350+/ 12+ nazwy niezgodnej z przepisami dotyczącymi jakości handlowej miodu oraz niezgodnej z prawdą, a niezgodności te w istotny sposób naruszały interesy konsumentów finalnych. Inne elementy oznakowania tego produktu zakwestionowane przez organ pierwszej instancji nie wpływały na kwalifikację produktu jako zafałszowany, tym niemniej rozszerzały zakres naruszenia obowiązujących przepisów przez przedsiębiorcę.

Podsumowując przeprowadzone rozważania należy stwierdzić, że wydanie decyzji przez organ pierwszej instancji w części zaskarżonej w odwołaniu, dotyczącej wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy Janowi Miodońskiemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita” w Otrębusach w kwocie 1 000 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego Miodu Manuka 350+/ 12+, było w ocenie Prezesa UOKiK prawidłowe i zgodne z prawem.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I
KONSUMENTÓW
WICEPREZES
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Jan Miodoński
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
Jan Miodoński Hurtownia Wegetariańska „Provita”
ul. Toeplitza 1
05-805 Otrębusy
2. Mazowiecki Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej w Warszawie
3. a/a